

homilije – *homiliae*

JUBILEJ U ZNAKU ŽIVOTA

Ratko PERIĆ, Mostar

Braćo svećenici!

Svečano smo lani, posebno prije dva mjeseca, uoči prve adventske, zakoračili zajedno sa Svetim Ocem u »novo došašće« prema jubilarnoj 2000. obljetnici Isusova rođenja. Zašli u pripravno trogodište ususret Novoj godini Trećeg tisućljeća. Ove bi nam tri godine *Tertio millenio adveniente* mogle proći k'o rukom o ruku. Samo jednoga dana nastaje vika: Eto Zaručnika! Mi, hrvatski narod, napose katolici, ulazimo u ovu intenzivnu pripremu privučeni najavljenim slavljem, dvostruko motivirani: kao vjernici ove Crkve i kao stanovnici ove naše zemlje.

Papin zov. Sveti je Otac više puta najavljivao ovaj Veliki jubilej u slavu jedinstveno Rođenoga. Zašto? Tek je trećina čovječanstva čula i povjerovala u spasenje po Kristovu rođenju. I ta ga trećina kršćanski razjedinjeno štuje. A dvije trećine, tj. blizu četiri milijarde, vladaju se kao da se Gospodin ni rodio nije razmeđujući staru od nove epohe. Papa je, Duhom Božjim nadahnut, pripremu za ovaj Jubilej zamislio, zacrtao, započeo i Crkvi je zadao. Cijela je Crkva također u Božjem Duhu shvaća i svojski usvaja. I mi u hrvatskom narodu. Evo i naš bogoslovni fakultet ovim 37. Teološko-pastoralnim tjednom, koji je jubilarnoj temi dao prednost pred drugima, također hitnima, spremno se odaziva i stručno odgovara. Naša su vjernička razmišljanja cijele ove godine usmjerena na »Isusa koji je jučer, danas i uvijek«. Dogodine duhovna će nam zaokupljenost biti o Duhu Svetome, Gospodinu i Životvorcu, a treće ćemo se pripreme godine, 1999., usredotočiti na nebeskog Oca kojemu smo ne samo stvorenja nego i sinovi jer nas je za sebe stvorio na svoju sliku i priliku. Papa zove sve koji se znaju istinski veseliti životu, jubilejski se radovati nad najvećim Božjim darom ljubavi i rođenja, koji umiju zapjevati, da za 2000. rođendan svih rođendana ovozemaljski korovi intoniraju *Gloriam in excelsis Deo, et in terra Pacem hominibus bonae voluntatis* (Lk 2,14). Da se ponazoči ona izvorna *Gloria »De Angelis«*, koncertno otpjevana nad betlehemskom štalicom, u kojoj se veliki Bog ponizio do sićušna ljudskog srca, priljubljena uz grudi Majke Marije. I još više: poziva nas da ispitamo svoju kršćansku savjest pred životom i Tvorcem života.

Izbavljeni da izbavljamo – rođeni da rađamo. Mi smo posebnom zahvalnošću potaknuti na doček ovog Jubileja života zato što smo u ovom ratu bili gotovo osuđeni ako ne na izravnu smrt ali svakako na svojevrsno robijanje i postupno odumiranje. Eto, čudesno smo spašeni kao onaj mališan u košari iz Nila ili onaj momčić iz ralja lavljih u Babilonu, čak nam i državu međunarodno priznaoše. 4–5 milijuna Hrvata bilo je pred bajunetom hudih Iruda kao onih 40–50 dvogodišnjaka pred betlehemskim dželatima kad se pojavilo Mlado Sunce s visine, Novorođeni Kralj, svijeta Razveselitelj. I zahvaljujući Bogu i svim mironosnim mudracima i događajima umaknuli smo toj zamki lovačkoj i modernom heremu. Doživjeli smo nalet zmaja krilatoga, čovjekoubojice, koji nam je raketirao krovove i rodilišta. Mnogo nam je vrijednog uništio: i u duši i u tijelu; i crkveno, i kulturno, i civilizacijski; i kuće razrušene, i župe razvaljene, i škole i bolnice izranjene. I mnogo ubijenih, mučenih i pravih mučenika. Na mnogim smo dijelovima Domovine svedeni na Četrdeset petu, odnosno na starozavjetne *anawim*, Božje sirotane. E da smo Bog dao takvi i u duhovnom pogledu, tj. da iz Božjih ruku, uz vlastito odgovorno zalaganje, očekujemo svu životnu sreću i blagoslov. Što će nam i najveće moderne neboderine koje su se ustobočile iz ovoga zemaljskoga gliba, ako po njima ne pada rosa sveta i milost blagoslovna? Još uvijek više od pola milijuna ili 10% hrvatskih prognanika, odnosno katoličkih vjernika, nema sigurna krova nad glavom ni poda pod nogom. I među drugim narodima jednaka nevolja. Pred nama je živa, odgovorna, ozbiljna priprava ne samo za jednu ne znam koliko svečanu jubilarnu godinu nego i za cijelo novo treće tisućljeće. Taj će jubilej biti pravo slavlje ako u njemu doživimo božansko vrednovanje života i promaknuće duha. Spašeni smo i rođeni da spašavamo, rađamo i preporaðamo.

1) *Da imaju život.* Rodio nam se Život da svi imaju život. Onaj izvorni, prirodni, krvni život, naravni Božji dar. Da se i u našem narodnom biću život svjesno želi i voli, odgovorno množi i njeguje na razini čitave nacije i cijele Crkve, s plebiscitarnim poštovanjem; a ne da nam se neznabožački truje i pobacuje, u ime psihoze parlamentarizma i masovne bezglavosti. Ova je priprava izvrsna prigoda gdje se može pokazati suradnja onih koji prirodno i obiteljski mogu odgovoriti i odgovaraju toj zadaći prema svojim mogućnostima i onih koji nadnaravnim pozivom žele biti u službi preporaðanja. Jubilej nam neće značiti »godinu milosti« ako u svojim selima i gradovima odnosno u cijelom narodu budemo statistički brojili da nas je opet dvije tisuće manje rođenih nego umrlih godine Gospodnje dvije tisućite, kao recimo prošle godine. Smrt nas nemilice kosi, a život nam novih članova donosi prema očekivanjima. Već smo godinama u samome dnu europskih nacija koje zaziru od dara života, koje postupno, a ponegdje i alarmanтно stare, odumiru, ne pomlađuju se; koje ne poštuju petu Božju zapovijed: Ne ubij ni začeto ni rođeno! A narod koji je ogrezao u strastvenu sebeljublju, u izmi-

canju žrtvi odgoja i odgovorne ljubavi, ne može doživjeti radost jubilarne snage i slave. Za njega i ovakav jubilej, jedinstven u dvije tisuće godina, može biti samo jedna kitnjasta folklorna emisija. A čovjek i narod koji je u službi života, odgovoran za provedbu Božjega zakona u ljudskome bezakonju, jubilej mu je spontana prirodna kruna, i u duši, i u kući, i u državi, i u Crkvi. Konkretna i praktična upit:

Hoćemo li u ovoj izranjenoj ali i obranjenoj domovini imati više staračkih domova negoli kolijevki u domovima? Hoće li se naći onih velikodušnih koji će umjeti i htjeti godišnje pomoći ili doživotno posvojiti one napuštene i prognane, koji su ostali bez roditeljske skrbi? Da to učine iz svoje ljudske solidarne svijesti i odgovornosti? Hoćemo li u svome narodu vidjeti puno više zanosnih vjernika, svjedokinja ljubavi i vjere, poput majke Terezije, koja kaže cijeloj Indiji: Nemojte djecu pobacivati, nego sve što ste naumili pobaciti, rodite i donosite meni i mojim sestrama pred vrata! Možda će brojni od nas pred vratima neba na vječnom ispitu izvući više pitanja: Jesi li pomogao da rođeno preporodiš? negoli: Je li se od tebe rodilo jedno ili dvoje?

2) *Da život imaju u izborilju.* Ovdje mislimo na dva duhovna životna vida: kulturni i kulturni. Oba znače obradu, odgoj, njegu, pa jedno upotrebljavamo za uzdizanje duše, poštovanje roditelja i uopće ljudi, napose štovanje Boga; a drugo znači obrađivanje tla, uzdržavanje tijela i njegovanje ljudskih odnosa.

Kulturna dimenzija: Ne pustimo li gorušičinu zrnju vjere u Krista, da uzraste do svoje punine, do gnijezda ptica nebeskih, ostat ćemo patuljci, »šilđani«. Ne pojačamo li molitvu zahvalnosti i prošnje, ne proširimo li i ne produbimo sakramentalni život, u obiteljima i župama, sve će nam vanjske parade biti obična slama u jaslama! Imat ćemo možda nekog uspjeha i po koju sliku po »Glasu Koncila« i po kojem časopisu, ali nam djelo neće biti prožeto mesijanskim blagoslovom: *de rore coeli et de pinguedine terrae*: s rose nebeske i rodnosti zemaljske (*Post* 27,28). Uz srdačnu molitvu, tu je i žrtva koja se prihvaća srcem. A od svih žrtava najteža nam je ona o pomirenju i oprost. Ratno smo i životno uvrijeđeni, poniženi, prognani, prezreni. Rat nam je pokušao vratiti starozavjetni jezik i *lex talionis*: oko za oko. Ako praštamo, ne zaboravljamo; a toliko puta niti praštamo niti zaboravljamo! Čekamo novu zgodu i bolju ratnu sjekiru i sreću. A on, Svesilni, uvjetovao nam dar života oprostom dugova naših uzajamnih. A ponoviti i moliti Isusovu: »Oče, oprost im jer ne znaju što čine« (*Lk* 23, 34), može samo onaj u kome je božanska snaga prevladala nad zemaljskim siledžijstvom. A ta se žrtva od nas očekuje i traži, ne od farizejske svjetske humanistike, nego od brata našega, od Oca našega, od Isusova Očenaša! »Žrtva Bogu duh je raskajan. Srce raskajano, ponizno, Bože nećeš prezreti.« (*Ps* 51,19). To je izraz ljubavi nepatvorene, istinske, životvorne, spasiteljske. Ne traži Bog od tebe da činiš *mirabilia*, da vodiš silni narod iz sužanjstva i razdvajaš vode Crvenoga mora. Samo: »Pazi na službu koju si primio u Gospodinu da je izvršiš!« (*Kol* 4,17).

Kulturna dimenzija. U prvom redu školski vjeronauk koji zahtijeva pripremu, redovito pohađanje i predavanje. Država nam se uvelike radovala s ulaska u škole, da u vjeroučenicima podignemo duh u odgojnom i vjerskom pogledu. I ušli smo, Bogu hvala. Prvi smo od svih bivših komunističkih zemalja potpisali neke važne ugovore sa Svetom Stolicom, riješili i te probleme. A, ipak, zar možemo biti posve zadovoljni s učinjenim, s učenicima i učiteljima? Zove li te savjest da preuzmeš materijalnu brigu za kakva školarca da ga dovedeš do maturalne svjedodžbe, koja će biti i svjedočanstvo tvoje pameti i srca. Možeš li preuzeti školovanje jednog studenta obiteljski osiromašena a duhom obdarena, da ga dovedeš do diplome, kroz ove tri-četiri godine pripreve za Jubilej? Zar ti od toga odgojnoga dara može biti bolje pripreve da se ispenješ na vrh Dvotisućljeća? Neće ti samo taj sveučilištarac biti kulturni spomenik, na ponos ovdje u ovoj dolini križeva, nego će ti biti i jamac pred Bogom u Dan onaj zato što si po njegovu receptu pomogao onome kojemu duhovna sposobnost školu preporučuje, a materijalna nemaština onemogućuje.

3) *Da zvanja bude u izobilju* u našem crkvenom *corpusu*: svećeničkih i redovničkih, a ovih drugih: i muških i ženskih. Znamo da su nam duhovna zvanja ovisna o živodajnim obiteljima, o plemenitim roditeljima, o nesebičnim srcima. Još više ovise o našem iskazivanju kulta Bogu, o našoj molitvi: »Molite dakle Gospodara žetve da radnike pošalje u žetvu svoju« (Lk 10,2). Zvanje je Bog patentirao za sebe. Čija njiva, njegova i žita; čija žetva, njegovi i žeteoci! Jedan od momenata obnove i pripreme jest ispit naše biskupske, svećeničke i redovničke savjesti.

Hajdemo duhovni zaviriti malo u se: Evo, podigli smo i podižemo stalno crkvene tornjeve i oltare Bogu na čast. I treba tako! Ali što je s našim srcima? Jesu li bila ili sada daleko od njega? Da se nije Milosrdni na nas bio nemilosrdno nasrdio? Pa pustio Sabejce i Kaldejce, kao na sinove Jobove (a još Job bijaše koliko-toliko pravedan), da nam sruše naše puste babilonske genijalne konstrukcije? Čuje se kako svako toliko napuštaju zvanja pojedini svećenici. Našli smo se pred zatvaranjem nekih sjemeništa zbog nestašice zvanja? Jesmo li pred spajanjem provincija koje su se zbog navale redovničkih zvanja sedamdesetih godina stale razmnažati i dijeliti, a danas stagniraju ili opadaju? Prijeti li nam pogibelj da ne imadnemo duhovnih nasljednika u svojim župama, redovničkim zajednicama i biskupijama? Našom krivnjom, nezalaganjem, nemolitvom?

Zaključak. Jubilej nije slavlje pojedinca, ni više pojedinaca, nego cijeloga naroda Božjega. Na jubilej nas Bog zove da nam dadne život, da nam ga dadne u izobilju, da i mi prenosimo drugima njegov milosni dar života. Amen.

Zagreb, 29. siječnja 1997.